

TURKISH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TURC A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
TURCO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Aşağıdaki iki parçalardan **bir** tanesini seçerek, seçtiğiniz parça hakkında bir eleştiri yazınız.

1. (a)

5 Sinema tek kişilik bir büyüdür. Tıpkı başkalarıyla paylaşılabilen bazı şeyler gibi tek başına yaşanır. Güneşin batışını tek başına seyretmek gerekir. Kitap tek başına okunur, rüyalar tek başına görülür. Sinemada en güzel filimler tek başına izlenir. Tek başına seyredilen film esnasında ne kimsenin naz-kaprisi çekilmekte, ne bir ön bilgilendirme zorunluğu yaşanmakta, ne de suçluluk duyulmaktadır. İnsan kendi seçtiği filmi günahı ve sevabıyla izlemekte, beğenmekte ya da nefret edip yarısında kimseye bir açıklama yapmadan çıkıp gitmektedir. Ah o çekip gidebilme özgürlüğünün hiç bir şeyle ölçülemez mutluluğu!

10 Sinema, sinema salonu- film- seyirci üçgenine mahrem bir sanattır. Bazı istisnaları vardır; ailecek çocuk, komedi veya serüven filimlerine gider, gülersiniz. Bunların çoğu zaten tek başınıza gitmeyeceğiniz, zaman ve para ayırmayacağınız, ancak ailecek birarada geçirilmesi son derece keyifli ve gerekli zamanlar için üretilmiş eğlenceliklerdir. Bir de çok ama çok yakın bir sinema arkadaşınız vardır. O biraz da ruhunuzun yanında huzura kavuştuğu insandır. Onunlayken kendi başınaymışcasına özgür ve kendiniz olabildiğiniz, kendinizi açıklamak durumuna düşmeyeceğiniz kadar yakın bir arkadaş. O kadar. Çünkü sevgilinizle film seyredemezsiniz, gözünüz ondan 15 başkasını kabul edemez. Kocanız/karınızla da film seyredemezsiniz, o sırada kavgalı ya da birbirinizden sıkılmış olabilirsiniz. Bu nedenlerle sinema tek kişilik bir büyüdür, tıpkı edebiyat gibi çok kişiye ulaştığında bile tek kişilik bir deneyimdir. Sinema sizi tek başınıza alıp, kendi gerçekliğine götürür, orada sorar, üzer, güldürür, hüzünlendirir, orada sarsar, ağlatır ve düşündürür. İyi sinema bunu yapar.

20 Ben tek başıma sinemaya gitmeyi seven biriyim. Benim gibiler azınlıktadır ama vardır. Onlar daha sinema salonu denilen o tapınağa girerken birbirlerini ilk bakışta tanırlar. Tek başlarına oturur, genellikle yan koltukları boş tutmaya özen gösterirler, filmdeki bazı espriler yalnızca onlara dokunur ve güldürür, film sırasında yüksek sesle sohbet edenlere yine onlar isyan ederler.

25 Geçen hafta piyasadaki bütün fantastik aile filimlerini çoluk-çocuk seyredip, bitirdikten sonra sıra nihayet kendime gelmişti ve ben tek başıma sinemaya gittim. Ne eleştirmenlerin ne de Türk sinemaseverlerinin beğendiği bir filmi ben inadına beğenerek izliyordum. ...Beni bir anlamda hipnotize eden sinema büyüüne karşın, salonu filmin yarısında terk eden pek çok seyircinin farkındaydım ve filmin klasik seyirci için zor olduğunu ancak o zaman düşünmeye başladım.

30 Roland Barthes`ın sinema üzerine çok güzel bir denemesini okumuştum yıllar önce. ‘Sinema salonunu terk ediş’ adlı bu deneme; ‘sinema salonunu terk etmekten hoşlanan biri olduğumu itiraf etmek durumundayım’ diye başlıyordu ve kendisine özgü ironik üslubuyla Barthes, sinemanın büyüünün karanlıktan kaynaklandığını anlatıyordu o yazısında. Sinema salonundaki karanlığın düş kurmaya uygun bir renk yarattığını ve insan yoğunluğu taşıyan bu karanlık rengin salona dağıtmış olduğu erotizmden, koltuklara uzanarak dinlenme pozisyonu alan beden duruşuna kadar 35 uzanan bir dizi duygusundan söz ediyordu. Sinema salonundaki bu karanlığı, kentli karanlık olarak nitelendiriyor, bunun anonim, kalabalık ve çeşitlilik barındıran bir karanlık türü olduğunu vurguluyordu. Buna karşılık televizyonun yalnızca karanlıkta izlenmemesi nedeniye kişisellikten çıkıp bizi aileye mahkûm ettiğini iddia etmekteydi. Çünkü aydınlıkta evin mobilyaları, tanıdık

40 nesnelere ortadayken duyguların evcilleşerek, karanlığın yarattığı erotik büyünün yitip gittiğini söylüyordu. Yani en büyük klasiklerden, en modern filimlere kadar hangi filmi gösterirse göstereceği televizyon artık yalnızca bir ev eşyasıdır, tıpkı bir ütü ya da fırın gibi... ve bu nedenle büyüsünü yitirmiştir.

Buket Uzuner, *Varlık, Mart* (2002)

- Yazar bu metinde neyi savunuyor?
- Yazarın kullandığı dilin metnin savına katkısı hakkında ne söyleyebilirsiniz?
- Televizyonda film seyretmek ile sinemada film seyretmek arasındaki fark hakkında ne söyleyebilirsiniz?
- Bu metin sizi sinema hakkında düşünmeye itti mi? Neden?

1. (b)

KARDA İŞİLTİLAR

- Gece yağmaya başlayan kardan mı nedir?
Saklamak zorunda olduğum kocaman bir sevinç varmış gibi
Çok güzel şeyler söyleyecektmişim de
Söyleyemiyormuşum gibi dolu dolu yüreğim.
- 5 İnsanca bir gülümsemeye rastladım
Hıdrellez günlerinde salıncaklarda sallanan insanların
Gönülleri kadar hafif.
Baloncunun peşinden koşan çocuk yüreği gibi sevdalı
Al, yeşil, sarı salonlarımız olsun. N'olur diyen
- 10 Bağlara gidelim.
Asma çardaklarda yatalım gecelerde
İsteyen sabahlasın, istediği kitapla.
İncir, üzüm, nar, şeftali
Hepsi hepimizin diyen
- 15 Sevginin dostluğun, arkadaşlığın dışında
Hiçbir anlama gelmeyen
İnsanca bir gülümsemeye rastladım.
Merdivende verdiği sarı kasımpatıyı unutmadım
Sevdiğim bir şiir kitabına taktım onu
- 20 Karıştı çiçeğin şiirlere.
Kolunu boynuma doluyorsun otobüste
Çocuğunu seven bir anne gibi
Yakınlığımız insanlığımızdan geliyor
Ne kadar insanlaşırsak
- 25 O kadar arkadaşız.

Turgay Fişekçi, *Sevgi Bağları* (1998)

- Şiirin yapısı sizce şiirin temasına nasıl katkıda bulunuyor?
- Şairin kiminle konuştuğu belli mi? Nasıl anlıyorsunuz?
- Bu şiir sizi nasıl etkiledi? Neden?